

การจัดการบริการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

THE MANAGEMENT OF SOCIAL SERVICE FOR THE ELDERLY OF MUEANG
PHAI SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, ARANYAPRATHET
DISTRICT, SA KAEO PROVINCE

วรวิทย์ เกิดสวัสดิ์

Worawit Koedsawat

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว
สถาบันมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

Bachelor of Arts, Recreation and Tourism, Thailand National Sports University,
Ang-Thong Campus, Ang-Thong
E-mail: tong_kul@hotmail.com

Received:	May 5, 2020
Revised:	August 7, 2020
Accepted:	August 10, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และ 2) ศึกษารูปแบบการจัดการบริการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว การวิจัยนี้เป็นแบบผสมวิธี มีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 216 คน และผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลเมืองไผ่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนนิคมสร้างตนเองคลองน้ำใส ผู้นำชุมชนหรือผู้แทนชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และบุคคลที่ดูแลผู้สูงอายุ รวม 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณเป็นการใช้แบบสอบถามความต้องการการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ 7 ด้าน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นการจัดสนทนากลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เพื่อหาแนวทางการจัดการบริการที่สังคมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการให้มีการจัดสวัสดิการสังคม ด้านสุขภาพอนามัยเป็นอันดับแรก มีความต้องการได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากที่สุด ส่วนด้านบริการทางสังคม ต้องการให้มีการจัดเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุด ด้านการทำงานและมีรายได้ ผู้สูงอายุต้องการได้รับการสนับสนุนงบประมาณการประกอบอาชีพ สำหรับด้านนันทนาการ ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทั้งในและต่างจังหวัด ด้านที่อยู่อาศัย ต้องการให้มีการจัดครอบครัวอุปการะสำหรับผู้ไร้ที่พึ่ง ส่วนด้านการศึกษาและการเรียนรู้ ผู้สูงอายุต้องการให้จัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในหลักสูตรต่าง ๆ และจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ในชุมชน และด้านความมั่นคงทางสังคม ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการร่วมโครงการไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน และ 2) รูปแบบการจัดบริการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ พบว่าการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ควรมีแนวทางการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละช่วงวัย โดยแบ่งผู้สูงอายุเป็น 3 ช่วงวัย ได้แก่ ผู้สูงอายุตอนต้น (อายุ 60 – 69 ปี) ผู้สูงอายุตอนกลาง (70 – 79 ปี) และผู้สูงอายุตอนปลาย (80 ปีขึ้นไป)

คำสำคัญ

การบริการสังคม ผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) To investigate the social welfare for the elderly of Mueang Phai subdistrict administrative organization, Aranyaprathet district, Sa Kaeo province and 2) To investigate the pattern of the management of social service for the elderly of Mueang Phai subdistrict administrative organization, Aranyaprathet district, Sa Kaeo province. This research integrating quantitative and qualitative data in a mixed method study. It was conducted as a descriptive study. The sample group is the 216 elderly, aged 60 years and over, who lived in Mueang Phai subdistrict administrative organization, Aranyaprathet district, Sa Kaeo province. The provider in the qualitative study are 16 persons including administrators and officers of local administrative organizations, the officers who are responsible for social welfare for the elderly, the director of Mueang Phai Health Promoting Hospital, the director of Khlong Nam Sai Health Promoting Hospital, the community leaders or community representatives who are stakeholders, and the elderly caregivers. The instruments used in this research were questionnaires and focus group discussions. The questionnaires were used in the quantitative study to investigate the needs of social welfare for the elderly in 7 aspects. The focus group discussions were used in the qualitative study by collecting information from stakeholders in the social welfare provision of Mueang Phai subdistrict administrative organization, Aranyaprathet district, Sa Kaeo province to

discover the guidelines for the appropriate management of social service for the elderly. Quantitative data analysis was performed using the statistical package program. Qualitative data analysis was achieved through content analysis.

The research results were found that: 1) The overview of the appropriate management of social service for the elderly is very high (average 4.41). As considered in each aspect, it was found that the elderly requested for health care aspect as their first priority. Entitled to free hospital treatment is in the highest demand. In the social service aspect, the majority of the elderly requested for subsistence allowance. In the work and wage aspect, the elderly requested a budget to support their careers. In the recreational aspect, the elderly requested for tourism promotion in local and upcountry. In the accommodation aspect, the elderly requested for adult foster care homes for homeless elders. In the education and learning aspect, the elderly demanded lifelong learning courses and a mobile public library. In the social security aspect, the elderly desired to utilize a body of knowledge gained through project participation in social and community development. 2) For the pattern of the management of social service for the elderly, it was found that the appropriate management of social welfare for the elderly requires the guidelines for the appropriate management of social welfare for the elderly in each age band. The elderly were divided into three age bands, namely, early-elderly (60–69 years old), mid-elderly (70–79 years old), and late-elderly (80 years and over).

Keywords

Social Service, Elderly, Subdistrict Administrative Organization

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย (Aging Society) โดยใน พ.ศ. 2562 ประเทศไทยมีประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปประมาณ 11.6 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นผู้สูงอายุวัยปลาย หรืออายุ 80 ปีขึ้นไป 1.3 ล้านคน ในขณะที่จำนวนการเกิดในปี 2562 ลดต่ำเหลือเพียง 6.1 แสนคนเท่านั้น น้อยกว่าจำนวนการเกิดเมื่อปี 2514 ถึงหนึ่งเท่าตัว นอกจากนี้ยังคาดการณ์ว่าอีก 20 ปีข้างหน้าจะมีผู้สูงอายุมากถึง 20 ล้านคน ซึ่งหมายความว่าคนไทยทุก ๆ 5 คน จะมี 1 คนที่เป็นผู้สูงอายุ และจะมีผู้สูงอายุวัยปลายหรือมากกว่า 80 ปีขึ้นไป มากถึง 3 ล้านคน จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุของไทยยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลจากการคาดประมาณประชากรไทยระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2573 แสดงว่าในปี พ.ศ. 2568 จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็น 14.9 ล้านคน หรือคิดเป็น 2 เท่าของประชากรสูงอายุในปี พ.ศ. 2552 และในปี พ.ศ. 2573 จะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 17.8 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากรไทยทั้งประเทศ (Foundation of Thai Gerontology Research and Development institute, 2019)

การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากรสูงอายุในรอบกว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุกลายเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ทำนายต่อสังคมไทย เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และคงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีให้นานที่สุด ภายใต้ความคิดที่ว่าผู้สูงอายุไม่ใช่บุคคลด้อยโอกาส หรือเป็นภาระต่อสังคม เพราะผู้สูงอายุนับเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์และได้สร้างคุณูปการต่อการพัฒนาสังคมมาอย่างยาวนาน ดังนั้นผู้สูงอายุทุกคนควรได้รับการเคารพและสามารถมีส่วนร่วมเป็นพลังพัฒนาสังคม ตลอดจนได้รับการส่งเสริม เกื้อกูลจากครอบครัว ชุมชน สังคมและรัฐอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กลุ่มนี้ของประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งคุณภาพที่ดีจะนำมาซึ่งความสุขทั้งกายและจิตใจ จะเกิดขึ้นเมื่อผู้นั้นได้รับการตอบสนองความต้องการของตน

ผู้สูงอายุมักถูกมองว่าเป็นทรัพยากรที่เสื่อมสภาพแล้ว ซึ่งต้องได้รับการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น แต่ในความเป็นจริงผู้สูงอายุจำนวนมากยังมีศักยภาพในเชิงเศรษฐกิจ ยังเป็นผู้มีบทบาทในการพัฒนาประเทศและเป็นทุนทางสังคม สามารถช่วยเหลือและพัฒนาสังคม รวมถึงพัฒนาประเทศชาติสืบต่อไปได้อีก จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กลุ่มนี้ของประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งคุณภาพที่ดีจะนำมาซึ่งความสุขทั้งกายและจิตใจ จะเกิดขึ้นเมื่อผู้นั้นได้รับการตอบสนองความต้องการของตน ดังนั้น รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาและฟื้นฟูผู้สูงอายุ โดยมีการตรากฎหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง และกำหนดให้การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนชรา เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (10) ที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง โดยให้การสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนชรา อีกทั้งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติสิทธิของผู้สูงอายุไว้ว่า “บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 มาตรา 54)

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นอีกหนึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ซึ่งจากกฎหมายเหล่านี้ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจมากมายหลายอย่าง แต่ภารกิจหนึ่งที่สำคัญและดำเนินงานให้เป็นมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ คือ งานสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ มีการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ได้แก่ การจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ การสงเคราะห์เครื่องอุปโภคบริโภค การสงเคราะห์เครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นและเหมาะสม การจัดสถานที่พักรอและห้องน้ำเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ การฝึกอบรมและพาผู้สูงอายุไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ การจัด

กิจกรรมรณรงค์ขอพรผู้สูงอายุ การซ่อมแซมและสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุที่มีความยากจน เป็นต้น ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ จึงได้ทำการศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดบริการสังคมที่เหมาะสม ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดบริการสังคมของผู้สูงอายุของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ได้อย่างเหมาะสม และผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาในครั้งนี้ จะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดบริการสังคมต่อไปในอนาคต

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นอย่างไร
2. รูปแบบการจัดบริการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดบริการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นแบบผสมวิธี (mixed-methodology) มีทั้งการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive study) การวิจัยเชิงปริมาณประชากร คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 467 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 216 คน คำนวณด้วยสูตรของทาโรยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง 0.05 สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งได้รับการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลเมืองไผ่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนนิคมสร้างตนเองคลองน้ำใส ผู้นำชุมชนหรือผู้แทนชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และบุคคลที่ดูแลผู้สูงอายุรวม 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณเป็นการใช้แบบสอบถามแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ ศึกษาความต้องการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ ด้านความมั่นคงทางสังคม ด้านการทำงานและมีรายได้ ด้านนันทนาการ และด้านบริการทางสังคม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ

เป็นการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) ในการจัดสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เพื่อหาแนวทางการจัดการบริการที่สังคมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 206 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุเป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.93 ซึ่งใกล้เคียงกับเพศชาย ที่มีร้อยละ 49.07 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ อายุ 60 - 69 ปี ร้อยละ 57.41 รองลงมาอายุ 70 - 79 ปี ร้อยละ 29.63 อายุ 80 - 89 ปี ร้อยละ 12.03 และอายุ 90 ปีขึ้นไป ร้อยละ 0.93 และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 53.24 รองลงมาหม้าย ร้อยละ 33.80 และโสด ร้อยละ 8.33 หย่าร้าง/แยกกันอยู่ ร้อยละ 4.63 ตามลำดับ

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 51.85 รองลงมา ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 15.74 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.11 มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 10.19 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 8.33 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 2.32 และจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 0.46 ตามลำดับ

ผู้สูงอายุประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ร้อยละ 43.98 รองลงมาค้าขาย ร้อยละ 18.52 รับจ้าง ร้อยละ 15.28 ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 14.81 รับราชการ ร้อยละ 3.71 พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 3.24 และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 0.46 ตามลำดับ และเป็นกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 29.17 รองลงมา 5,001 - 10,000 บาท ร้อยละ 21.76 รายได้ระหว่าง 3,001- 5,000 บาท ร้อยละ 20.37 และ 10,001 - 15,000 บาท ร้อยละ 16.67 รายได้ระหว่าง 15,001 - 20,000 บาท ร้อยละ 6.48 และ 20,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 5.55 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ผลการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงระดับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความต้องการสวัสดิการสังคม										ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	แปลผลความต้องการ
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. ด้านสุขภาพอนามัย													
1.1 ต้องการได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย	135	62.50	75	34.72	6	2.78	0	0.00	0	0.00	4.60	0.54	มากที่สุด
1.2 ต้องการได้รับความสะดวกโดยมีช่องทางพิเศษผู้สูงอายุในโรงพยาบาล	119	55.10	91	42.13	5	2.31	1	0.46	0	0.00	4.52	0.57	มากที่สุด
1.3 ต้องการได้รับความสะดวกโดยมีสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน	111	51.39	92	42.59	13	6.02	0	0.00	0	0.00	4.45	0.61	มาก
1.4 ต้องการได้รับการเยี่ยมบ้าน การให้คำปรึกษา แนะนำ การดูแลสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	116	53.70	90	41.67	9	4.17	1	0.46	0	0.00	4.49	0.60	มาก
1.5 ต้องการให้สถานบริการของรัฐและเอกชน มีการจัดบริการให้คำปรึกษาทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ	111	51.39	86	39.81	19	8.80	0	0.00	0	0.00	4.43	0.65	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านสุขภาพอนามัย											4.50	0.59	มากที่สุด
2. ด้านที่อยู่อาศัย													
2.1 การจัดการที่พักสำหรับผู้สูงอายุในรูปแบบสถานสงเคราะห์	103	47.69	95	43.98	18	8.33	0	0.00	0	0.00	4.39	0...50	มาก
2.2 การจัดการบ้านพักกรณีฉุกเฉินสำหรับผู้สูงอายุ	97	44.91	99	45.83	20	9.26	0	0.00	0	0.00	4.36	0.65	มาก
2.3 การจัดการซ่อมแซมบ้านพักผู้สูงอายุ	106	49.07	90	41.67	19	8.80	1	0.46	0	0.00	4.39	0.37	มาก
2.4 การจัดกิจกรรมพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม	106	49.07	86	39.82	22	10.19	1	0.46	1	0.46	4.37	0.72	มาก
2.5 การจัดการครอบครัวอุปการะสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวไร้ที่พึ่ง	116	53.70	79	36.57	16	7.41	3	1.39	2	0.93	4.41	0.77	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่อยู่อาศัย											4.38	0.60	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความต้องการสวัสดิการสังคม										ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	แปลผลความต้องการ
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
3. ด้านการศึกษาและการเรียนรู้													
3.1 การจัดการศึกษาตลอดชีพสำหรับผู้สูงอายุ ในหลักสูตรต่าง ๆ	110	50.93	82	37.96	24	11.11	0	0.00	0	0.00	4.40	0.68	มาก
3.2 การจัดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ	92	42.59	104	48.15	19	8.80	0	0.00	1	0.46	4.32	0.51	มาก
3.3 การจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ในชุมชน	100	46.30	102	47.22	14	6.48	0	0.00	0	0.00	4.40	0.61	มาก
3.4 การจัดศูนย์การถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น ประจำตำบล	102	47.22	96	44.45	17	7.87	1	0.46	0	0.00	4.38	0.65	มาก
3.5 การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนางานสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	99	45.83	89	41.21	28	12.96	0	0.00	0	0.00	4.33	0.72	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการศึกษาและการเรียนรู้											4.37	0.62	มาก
4 ด้านความมั่นคงทางสังคม													
4.1 บริการศาสนกิจและมาปนกิจให้ผู้สูงอายุ ที่ไม่มีญาติ	108	50.00	88	40.74	19	8.80	1	0.46	0	0.00	4.40	0.41	มาก
4.2 ลดหย่อนภาษีเงินได้ให้แก่บุตร ซึ่งเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุ	102	47.22	83	38.43	27	12.50	3	1.39	1	0.46	4.31	0.78	มาก
4.3 บริการด้านกฎหมาย เพื่อป้องกันรักษาความปลอดภัย สิทธิ และสวัสดิการ	98	45.37	92	42.60	24	11.11	1	0.46	1	0.46	4.32	0.72	มาก
4.4 การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ย่านพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่น	108	50.00	84	38.89	23	10.65	1	0.46	0	0.00	4.38	0.69	มาก
4.5 สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการร่วมโครงการไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชนต่อไป	117	54.17	79	36.58	18	8.33	1	0.46	1	0.46	4.44	0.71	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านความมั่นคงทางสังคม											4.37	0.66	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	ระดับความต้องการสวัสดิการสังคม										ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	แปลผลความต้องการ
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
5. ด้านการทำงานและมีรายได้													
5.1 การสนับสนุนงบประมาณประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ	124	57.41	75	34.72	16	7.41	1	0.46	0	0.00	4.49	0.65	มาก
5.2 การฝึกอบรมฝีมือแรงงาน	115	53.24	78	36.11	22	10.19	1	0.46	0	0.00	4.42	0.69	มาก
5.3 การศึกษาดูงานด้านอาชีพทั้งในและต่างประเทศ	111	51.39	78	36.11	25	11.58	2	0.92	0	0.00	4.38	0.72	มาก
5.4 การจัดให้มีสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผู้สูงอายุ	114	52.78	75	34.72	26	12.04	1	0.46	0	0.00	4.40	0.71	มาก
5.5 การจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพและภูมิปัญญาผู้สูงอายุ	105	48.61	83	38.43	27	12.50	1	0.46	0	0.00	4.35	0.71	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการทำงานและมีรายได้											4.41	0.70	มาก
6. ด้านนันทนาการ													
6.1 การสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างจังหวัด	117	54.17	86	39.81	13	6.02	0	0.00	0	0.00	4.48	0.61	มาก
6.2 การสนับสนุนกิจกรรมการเล่นที่บ้าน	84	38.89	111	51.39	19	8.80	2	0.92	0	0.00	4.28	0.66	มาก
6.3 การสนับสนุนกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	118	54.63	83	38.43	14	6.48	0	0.00	1	0.46	4.47	0.66	มาก
6.4 การสนับสนุนกิจกรรมวันอาทิตย์	102	47.22	96	44.45	16	7.41	1	0.46	1	0.46	4.38	0.68	มาก
6.5 การสนับสนุนกิจกรรมร้องเพลงและเต้นรำ	116	53.71	78	36.11	20	9.26	1	0.46	1	0.46	4.42	0.72	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านนันทนาการ											4.41	0.67	มาก
7. ด้านบริการทางสังคม													
7.1 การจัดเลี้ยงชีพผู้สูงอายุ	127	58.80	76	35.19	12	5.55	0	0.00	1	0.46	4.52	0.65	มาก
7.2 การจัดเครื่องอุปโภคบริโภค	114	52.78	88	40.74	13	6.02	0	0.00	1	0.46	4.45	0.65	มาก
7.3 ความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ	116	53.70	82	37.97	17	7.87	0	0.00	1	0.46	4.44	0.68	มาก
7.4 การสนับสนุนอาสาสมัครบริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน	111	51.39	90	41.67	14	6.48	0	0.00	1	0.46	4.44	0.66	มาก
7.5 การให้คำปรึกษาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินชีวิต	116	53.70	83	38.43	16	7.41	0	0.00	1	0.46	4.45	0.67	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านบริการทางสังคม											4.46	0.66	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 7 ด้าน											4.41	0.64	มาก

ผลการศึกษาด้านการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.41, S.D. = 0.64) โดยความต้องการด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50, S.D. = 0.59) ส่วนด้านอื่น ๆ อีก 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

1. **ด้านสุขภาพอนามัย** เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50, S.D. = 0.54) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (ค่าเฉลี่ย 4.60, S.D. = 0.54) รองลงมา ผู้สูงอายุต้องการได้รับความสะดวกโดยมีช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุในโรงพยาบาล (ค่าเฉลี่ย 4.52, S.D. = 0.57) และต้องการได้รับการเยี่ยมบ้านการให้คำปรึกษาแนะนำการดูแลสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (ค่าเฉลี่ย 4.49, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

2. **ด้านบริการทางสังคม** เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านบริการทางสังคม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.46, S.D. = 0.66) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52, S.D. = 0.65) รองลงมา ผู้สูงอายุต้องการให้การจัดเครื่องอุปโภคบริโภค และการให้คำปรึกษาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.45, S.D. = 0.65 เท่ากัน

3. **ด้านการทำงานและมีรายได้** เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการด้านการทำงานและมีรายได้ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.41, S.D. = 0.70) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณการประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ (ค่าเฉลี่ย 4.49, S.D. = 0.65) รองลงมาคือการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน (ค่าเฉลี่ย 4.42, S.D. = 0.69) และการจัดให้มีสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผู้สูงอายุ (ค่าเฉลี่ย 4.40, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

4. **ด้านนันทนาการ** เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.41, S.D. = 0.67) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างจังหวัด (ค่าเฉลี่ย 4.48, S.D. = 0.61) รองลงมา ผู้สูงอายุต้องการให้มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา (ค่าเฉลี่ย 4.47, S.D. = 0.66) และสนับสนุนการจัดกิจกรรมร้องเพลงและเต้นรำ (ค่าเฉลี่ย 4.42, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

5. **ด้านที่อยู่อาศัย** เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.38, S.D. = 0.66) เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดบริการครอบครัวอุปการะสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวไว้ที่พึ่ง (ค่าเฉลี่ย 4.41, S.D. = 0.77) รองลงมา ผู้สูงอายุต้องการให้มีการจัดบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุในรูปแบบสถานสงเคราะห์ และการจัดบริการซ่อมแซมบ้านพักผู้สูงอายุ (ค่าเฉลี่ย 4.39, S.D. = 0.37) ตามลำดับ

6. **ด้านการศึกษาและการเรียนรู้** เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการด้านการศึกษาและการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.37, S.D. = 0.62) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในหลักสูตรต่าง ๆ และการจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.40, S.D. = 0.61 เท่ากัน และการจัดศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นประจำตำบล (ค่าเฉลี่ย 4.38, S.D. = 0.65) ตามลำดับ

7. **ด้านความมั่นคงทางสังคม** เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการด้านความมั่นคง มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.37, S.D. = 0.66) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการร่วมโครงการไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.44, S.D. = 0.71) รองลงมา ผู้สูงอายุต้องการให้มีบริการศาสนกิจและฅาปนกิจให้ผู้สูงอายุที่ไม่มีญาติ (ค่าเฉลี่ย 4.40, S.D. = 0.41) และการอำนวยความสะดวกและความ

ปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.38, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 รูปแบบการจัดบริการสังคมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ

ผลจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า ในการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุแต่ละช่วงวัยนั้น ควรมีแนวทางการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยแบ่งผู้สูงอายุเป็น 3 ช่วงวัย ได้แก่ ผู้สูงอายุตอนต้น (อายุ 60 – 69 ปี) ผู้สูงอายุตอนกลาง (70 – 79 ปี) และผู้สูงอายุตอนปลาย (80 ปีขึ้นไป) เช่น ผู้สูงอายุตอนต้น ยังสามารถทำงานและช่วยเหลือตนเองได้อยู่ ควรเน้นไปที่การจัดสวัสดิการสังคมด้านการงานและมีรายได้ ผู้สูงอายุตอนกลางเป็นช่วงวัยที่ร่างกายเริ่มเสื่อมถอยมากขึ้นและเริ่มตระหนักในการใช้ชีวิตบั้นปลาย ควรเน้นไปที่การจัดกิจกรรมทางสังคมและการดูแลป้องกันสุขภาพ และผู้สูงอายุตอนปลาย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ควรเน้นไปที่การดูแลสุขภาพ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมาก ความต้องการด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านอื่น ๆ อีก 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียด ดังนี้

ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในด้านสุขภาพอนามัยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเพียงด้านเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ ลอยแก้ว (Loykaew, 2012) ได้ศึกษาความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมสูงสุดในมาตรฐานด้านสุขภาพ และการรักษาพยาบาล และงานวิจัยของกัมพล กล่ำสีทอง (Kamsritong, 2012) ได้ศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสิเกา อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เห็นว่าการจัดกิจกรรมเพื่อให้สวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องตามความต้องการของผู้สูงอายุ เช่น การตรวจสุขภาพ การเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ เป็นต้น

ส่วนความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุด้านอื่น ๆ อีก 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการทางสังคม ด้านการทำงานและมีรายได้ ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ และด้านความมั่นคงทางสังคม ผู้สูงอายุมีความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมาก ก็สืบเนื่องและสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมาสโลว์ (Maslow, 1943) ได้อธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ 5 ชั้น คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง ความต้องการทางด้านสังคม ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นในสังคม และความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต และจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอุซุกร เหมือนเดช (Muandet, 2009) ได้ศึกษาความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับวันชัย ชูประดิษฐ์ (Choopradit, 2012) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลลำทับ อำเภอลำทับ จังหวัด

กระบี่ พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ ควรแบ่งผู้สูงอายุเป็น 3 ช่วงวัย ได้แก่ ผู้สูงอายุตอนต้น (อายุ 60 – 69 ปี) ควรเน้นไปที่การจัดสวัสดิการด้านการเพิ่มรายได้ ผู้สูงอายุตอนกลาง (อายุ 70 – 79 ปี) และผู้สูงอายุตอนปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) ควรเน้นไปที่การจัดกิจกรรมทางสังคมและการดูแลป้องกันสุขภาพ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยเพื่อการปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โดยสรุปดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติ

1. ควรให้ความช่วยเหลือหรือส่งเสริมด้านอาชีพทางการเกษตรแก่ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ เพื่อลดภาวะพึ่งพิงด้านเศรษฐกิจและการสร้างคุณค่าในตนเองแก่ผู้สูงอายุ

2. ควรจัดอบรมหลักสูตรดูแลผู้สูงอายุให้กับบุตรและญาติที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ โดยผู้ดูแลควรผ่านการอบรมหลักสูตรการดูแลจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเมืองไผ่ หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนนิคมสร้างตนเองคลองน้ำใส มาก่อน

3. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรส่งเสริมให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่ ที่สามารถพึ่งพาอาศัยดูแลซึ่งกันและกันได้ เพื่อลดสาเหตุการอยู่ตามลำพังของผู้สูงอายุ เนื่องจากบุตรหลานไปทำงานต่างพื้นที่หรือแยกครอบครัวออกไป

4. ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลและติดตามผู้สูงอายุในที่อยู่อาศัย เช่น โทรศัพท์มือถือ กล้องโทรทัศน์วงจรปิด เป็นต้น โดยนำมาติดตามและดูแลความปลอดภัยให้ผู้สูงอายุ และออกตรวจเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ

5. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ ที่แพร่หลายโดยวิธีเชิงรุกถึงบ้านผู้สูงอายุ โดยตรง ในเรื่องการเข้าถึงสิทธิการใช้บริการต่าง ๆ ของผู้สูงอายุที่พึงจะได้รับ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ เสียงตามสาย และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

6. ควรมีแนวทางการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ โดยแบ่งผู้สูงอายุเป็น 3 ช่วงวัย ได้แก่ ผู้สูงอายุตอนต้น (อายุ 60 – 69 ปี) ผู้สูงอายุตอนกลาง (อายุ 70 – 79 ปี) และผู้สูงอายุตอนปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป เช่น ผู้สูงอายุตอนต้น ควรเน้นไปที่การจัดสวัสดิการสังคมด้านการงานและมีรายได้ ผู้สูงอายุตอนกลาง ควรเน้นไปที่การจัดกิจกรรมทางสังคมและการดูแลป้องกันสุขภาพ และผู้สูงอายุตอนปลาย ควรเน้นไปที่การดูแลสุขภาพ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่า การจัดบริการสังคมของผู้สูงอายุในเรื่องของการจ่ายเบี้ยยังชีพ เป็นเรื่องสำคัญที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ แต่ความเห็นบางส่วนมองว่าเป็นการจ่ายแบบปุปรม ผู้สูงอายุที่ไม่จำเป็นก็ได้รับในอัตราเท่ากัน จึงควรมีการศึกษาวิจัยถึงรูปแบบความเหมาะสมในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2. จากการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุบางกลุ่มมีความกังวลใจในเรื่องของการทำงานหารายได้ และต้องการสวัสดิการในรูปแบบของการเสริมสร้างศักยภาพในการทำงาน ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างหลักสูตรอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ

References

- Foundation of Thai Gerontology Research and Development institute. (2019). **sathānakān phūsūng'āyu Thai Phō.Sō. sōngphanhārōihasipkāo** [Situation of the Thai elderly 2019]. Nakhon Pathom : Printery Co.,Ltd.
- Choopradit, W. (2012). **khwāmtoṅkān dai rap sawatdikaṅ khōṅ phūsūng'āyu nai khēt thēsabān tambon lam thap 'amphōe lam thap c̄hangwat Krabi** [The study on demand for social welfare of the elderly in the Lam Thap Sub-district Municipality area, Lam Thap district, Krabi province]. Independent Study Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani, Thailand.
- Kamsritong, K. (2012). **kānsuksā khwāmtoṅkān sawatdikaṅ sangkhom khōṅ phūsūng'āyu nai khēt thēsabān tambon si kao 'amphōe si kao c̄hangwat Trang** [Demand for receiving welfare of elderly in Sikao Sub-district Municipality, Sikao district, Trang province]. Independent Study Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani, Thailand.
- Loykaew, J. (2012). **kānsuksā khwāmtoṅkān nai kān dai rap sawatdikaṅ sangkhom khōṅ phūsūng'āyu nai khēt thētbanmuāng 'ayoṭhaya c̄hangwat Phra Nakhōn Sī 'Ayutthaya** [A study of social welfare needs of the elderly in Ayothaya city municipality, Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province]. Independent Study Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani, Thailand.
- Maslow, A. (1943). **A Theory of Human motivation psychological review**. New York: McGraw-Hill.
- Muandet, U. (2009). **khwāmtoṅkān nai kān dai rap sawatdikaṅ sangkhom khōṅ phūsūng'āyu nai khēt thēsabān c̄hangwat samut prakān** [Welfare needs of the Elderly in Municipalities of Samutprakan Province]. The Degree of Master of Arts in Social Sciences for Development Graduate School. Dhonburi Rajabhat University.